

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Nc/8/2024
Identifikačné číslo spisu:	7123220458
Dátum vydania rozhodnutia:	04.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7123220458.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: U. X., narodený R., bytom O., zastúpený ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Kerecman, s. r. o., so sídlom Rázusova 1, Košice, IČO: 36 588 725, proti žalovaným: 1/ Krajský súd v Košiciach, so sídlom Košice, Štúrova 29, IČO: 00 215 783, 2/ Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o doplatenie funkčného platu sudcu vo výške 4.425,90 eur s prísl., vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 58Cpr/19/2023, o námietke zaujatosti uplatnenej žalovanou 2/ voči všetkým sudcom Krajského súdu v Košiciach, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Košiciach JUDr. Jarmila Čabaiová, JUDr. Jana Dudíková, JUDr. Andrea Galdunová, Mgr. Miloš Greguš, JUDr. Agnesa Hricová, JUDr. Martin Kolesár, JUDr. Monika Koščová, JUDr. Ľuboš Kunay, JUDr. Gizela Majerčák, JUDr. Jozef Maruščák, JUDr. Zuzana Matyiová, JUDr. Oľga Mičietová, JUDr. Viktória Midová, JUDr. Adriana Murínová, JUDr. Denisa Novotná Mlinárčesiková, JUDr. Dana Popovičová, JUDr. Anna Slovinská, Mgr. Angelika Sopoligová, JUDr. Zuzana Stolárová, JUDr. Peter Tutko, JUDr. Slávka Zborovjanová, JUDr. Frederika Zozuláková, JUDr. Lucia Baňacká, PhD., JUDr. František Čisovský, JUDr. Ondrej Hvišč, PhD., JUDr. Marek Kotora, JUDr. Slávka Maruščáková, JUDr. Rastislav Pella, JUDr. Igor Ragan, JUDr. Natália Štrkolcová, JUDr. Július Tóth, JUDr. Martin Baločko, JUDr. Miroslav Baňacký, PhD., JUDr. Marek Dudík, JUDr. Martin Kurečko, JUDr. Margaréta Jurková Žoldáková, JUDr. Martin Michalanský, JUDr. Daniela Mitterpáková, JUDr. Miroslav Osif, JUDr. František Ševčovič s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 8CoPr/7/2024 (vec vedená na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 58Cpr/19/2023).

Sudcovia Krajského súdu v Košiciach JUDr. Boris Brondoš, JUDr. Danica Hovančáková, JUDr. Alena Miková, JUDr. Monika Šabl'ová, JUDr. Ing. Milan Hušťák, JUDr. Ján Slovinský, JUDr. Stanislav Sojka, PhD. n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 8CoPr/7/2024 (vec vedená na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 58Cpr/19/2023).

Odôvodnenie

1. Žalobca sa domáhal voči žalovaným zaplata funkčného platu vo výške 4.425,90 eur s príslušenstvom. Mestský súd Košice (ďalej ako „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 13. mája 2024 č. k. 58Cpr/19/2023-143 rozhodol, že žalovaný 1/ a žalovaná 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 4.425,90 eur brutto s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 16. marca 2021 do zaplata, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal proti žalovanému 1/ a žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu podala žalovaná 2/ odvolanie, súčasťou ktorého bola námietka zaujatosti vznesená žalovanou 2/ voči všetkým sudcom Krajského súdu v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“).

3. Žalovaná 2/ vyjadrila názor, že v predmetnom konaní existuje viacero aspektov zjavnej zaujatosti všetkých sudcov súdu, ktorý je na prejednanie odvolania žalovanej 2/ miestne príslušný. Už z označenia strán sporu je zjavné, že na strane žalovaných spolu so žalovanou 2/ vystupuje aj Krajský súd v Košiciach ako žalovaný 1/. Procesná obrana žalovaného 1/ v konaní spočívala i v tvrdení, že na plnenie má byť zaviazaná žalovaná 2/. Krajský súd v Košiciach, ktorý má túto vec rozhodovať ako odvolací súd, má nepochybne ekonomický záujem na výsledku sporu. Zároveň namietla, že žalobca je bývalým sudcom Krajského súdu v Košiciach (vyše 20 rokov), aktuálne člen hodnotiacej komisie, do funkcie ktorej ho navrhla Sudcovská rada Krajského súdu v Košiciach a svoju činnosť (ako to napokon aj v konaní tvrdil), vykonáva na odvolacom súde, tzn. o jeho nároku má byť rozhodované jeho kolegami, priateľmi, atď. Žalovaná 2/ ďalej uviedla, že okruh subjektov, ktoré sú stranami sporu a to tak na strane žalobcu (sudca odvolacieho súdu, resp. člen hodnotiacej komisie) ako aj na strane jedného zo žalovaných (odvolací súd), sám osebe predstavuje takú objektívnu skutočnosť, že pri aplikácii teórie zdania nemožno nemať oprávnené a odôvodnené pochybnosti o nestrannosti sudcov odvolacieho súdu. Podľa názoru žalovanej 2/ je teda na prvý pohľad zjavné, že interná myšlienková činnosť sudcov (pri výklade právnych predpisov) by mohla byť ovplyvnená mimoprocesnými aspektami, napr. priateľstvom so žalobcom, kolegiálnou, skutočnosťou, že žalovaným je aj ich osobný úrad, vedomosťou o predmete tohto konania z iných zdrojov bez poznania súdneho spisu alebo inou motiváciou. Námietka zaujatosti v tomto konaní preto sleduje dôvody, ktoré sú naplnené spomenutými mimoprocesnými aspektami. Napokon žalovaná 2/ uviedla, že nárok žalobcu bol prejednávaný i na zasadnutí Súdnej rady SR dňa 19. marca 2024, na ktorom sa JUDr. Ľuboš Kunay, sudca odvolacieho súdu a člen Súdnej rady SR, vyjadril, že je dôvodný, lebo ho žalobca ubezpečil, že prácu vykonával. Uvedené ilustruje jednak vzťahy žalobcu so sudcami odvolacieho súdu, ako aj jeho aktivitu v presviedčaní sudcov tohto súdu o dôvodnosti jeho nároku. Z uvedených dôvodov má žalovaná 2/ za to, že v danom prípade existujú dôvodné obavy o garancii nestrannosti sudcov odvolacieho súdu už z objektívneho hľadiska, preto by mali byť z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci vylúčení. Zároveň žalovaná 2/ podala návrh na prikázanie veci na prejednanie a rozhodnutie inému odvolaciemu súdu.

4. Sudcovia Krajského súdu v Košiciach sa k podanej námietke zaujatosti vyjadrili nasledovne:

JUDr. Jarmila Čabaiová uviedla, že sa cíti byť zaujatá v danej veci pre pomer k stranám sporu - žalobcovi a žalovanému v 1. r., ktorý je jej služobným úradom. So žalobcom je v kolegiálnom vzťahu, ktorý presahuje bežný pracovný rámec vzhľadom na bližší osobný vzťah a priateľstvo medzi nimi, stretnutia a vzájomnú komunikáciu nielen o pracovných (odborných) otázkach, ale aj o súkromných záležitostiach, pri ktorej sa dozvedela aj o predmetnom súdnom spore. Vzhľadom na uvedené by, podľa jej názoru, nebola schopná pristupovať k prejednaniu a rozhodnutiu danej veci nezaujato a nestranne.

JUDr. Jana Dudíková uviedla, že vo veci sa cíti byť zaujatá pre jej pomer k stranám sporu, nakoľko žalovaný 1/ je jej zamestnávateľom a so žalobcom je v dlhoročnom blízkom priateľskom vzťahu. S manželom, ktorý je taktiež sudca KS v KE žalobca dlhé roky pôsobil v jednom senáte, takže sa stretávali tak pracovne, ako aj mimopracovne.

JUDr. Andrea Galdunová uviedla, že vo veci sa cíti byť zaujatá pre jej pomer k stranám sporu, nakoľko žalovaný v 1. rade je jej zamestnávateľom - služobným úradom a so žalobcom má dlhodobý kolegiálny ale aj priateľský vzťah. Stretávajú sa na pracovisku a diskutujú nielen o pracovných záležitostiach, ale aj o iných - zdravotnom stave, rodine a pod. V rámci blízkych vzťahov bola aj navrhovateľkou vo veci stanovenia žalobcu za člena hodnotiacej komisie. Od žalobcu má aj informácie o veci, rozhodnutí o jeho

dôvodoch, t. j. o veci sa dozvedela iným ako procesným postupom.

Mgr. Miloš Greguš sa vo veci cíti byť zaujatý pre jeho pomer k stranám sporu. Uviedol, že žalovaný 1/ je jeho zamestnávateľom a žalobca je jeho kamarátom a bývalým kolegom. Pravidelne sa stretávajú v budove súdu, na akciách ZSS, v jedálni. Rozprávajú sa spolu nielen o pracovných veciach, ale aj súkromných záležitostiach. Ak by mal rozhodnúť v jeho neprospech, cítil by sa previniť. Keď ho žalobca požiadal, odviezol ho v nepriaznivom počasí autom domov.

JUDr. Agnesa Hricová uviedla, že sa cíti byť zaujatá, pretože žalovaný 1/ je jej zamestnávateľom a so žalobcom je v dlhoročnom blízkom kolegiálnom aj priateľskom vzťahu.

JUDr. Martin Kolesár uviedol, že zastupuje žalovaného v 1. rade v konaní.

JUDr. Monika Koščová uviedla, že so žalobcom je v dlhoročnom priateľskom vzťahu, je jej bývalým kolegom, s ktorým je stále v kontakte, keďže je členom hodnotiacej komisie a stretávajú sa na pôde tamajšieho súdu. Pri vzájomných stretnutiach komunikujú nielen o pracovných veciach, o ktoré sa stále živo zaujíma, o dianie v ZSS ale aj o súkromí. Takýmto spôsobom sa od neho dozvedela aj o predmetnom súdnom spore a o dôvode, prečo žalobu podal, teda má vedomosť o predmete sporu získanú mimoproceným postupom. Cíti sa vo veci zaujatá a uvedený vzťah k žalobcovi by jej bránil rozhodnúť nezaujato.

JUDr. Ľuboš Kunay uviedol, že žalobcu roky pokladá za svojho priateľa. Dlhú dobu spolu pracovali v revíznom oddelení krajského súdu a strávili veľa času pri výjazdoch po Košickom kraji. Trávil čas aj mimo plnenia služobných povinností. O jeho nároku sa bavili v teoreticko-odbornej rovine ešte pred začatím sporu a vyjadroval sa k nemu aj verejne na pôde Súdnej rady SR ako jej člen.

JUDr. Gizela Majerčák uviedla, že sa so žalobcom, aj keď je bývalým kolegom, naďalej stretáva osobne 1 až 2 krát do týždňa, aj keď vždy len v budove súdu, či jej blízkosti. Má k nemu priateľský vzťah, rozprávajú sa aj o rodinných i pracovných záležitostiach a tak aj o predmetnej veci má vedomosť, a to priamo od žalobcu. Nevedela by sa v tejto veci odosobniť najmä kvôli uvedeným skutočnostiam.

JUDr. Jozef Maruščák uviedol, že sa cíti zaujatý pre pomer k žalobcovi, s ktorým je v dlhodobom kolegiálnom a priateľskom vzťahu od roku 1987 doposiaľ. Predmet sporu je mu známy a jeho problematiku s ním žalobca v snahe viesť jeho právny názor rozoberal osobne pred začatím konania, preto ho získanie týchto informácií mimo riadneho procesného postupu vylučuje z rozhodovania predmetnej veci.

JUDr. Zuzana Matyiová sa vo veci cíti byť zaujatá, žalobca bol dlhodobo jej kolegom, je s ním v priateľskom vzťahu aj v súčasnosti, keďže ako člen hodnotiacej komisie pôsobí na tom istom poschodí ako ona. Bežne ho stretáva, o danej veci má od neho informácie a to dokonca aj pred podaním žaloby z jeho strany vedela, aký problém rieši. Žalovaný krajský súd je miesto jej pôsobenia, je jej služobným úradom.

JUDr. Oľga Mičietová uviedla, že sa cíti byť vo veci zaujatá pre pomer k stranám sporu. Žalobca je jej kolegom, s ktorým sa na pôde tunajšieho súdu naďalej stretáva, keďže ten pôsobí ako člen hodnotiacej komisie a majú spolu priateľský vzťah. Žalovaný je jej zamestnávateľom, resp. služobným úradom. Uvedené skutočnosti môžu spôsobovať pochybnosti o jej zaujatosti.

JUDr. Viktória Midová uviedla, že sa cíti byť zaujatá pre pomer k žalobcovi, ktorý je jej bývalým dlhoročným kolegom, je s ním dlhodobo v priateľskom vzťahu doposiaľ, stretávali sa aj na rôznych mimopracovných podujatiach a o veci, ktorá je predmetom sporu získala vedomosti priamo od žalobcu, ktorý s ňou danú problematiku konzultoval ešte pred začatím súdneho konania, čo ju vylučuje z možnosti objektívne v spore rozhodnúť.

JUDr. Adriana Murínová sa cíti v danej veci zaujatá so zreteľom na pomer k stranám sporu, v ktorom žalovaný je jej služobný úrad a žalobca je jej kolega, s ktorým je v dlhoročnom blízkom priateľskom vzťahu, a tiež s ohľadom na skutočnosť, že o spore získala informácie mimosporovým spôsobom, ešte pred jeho začatím, aj v dôsledku čoho by mohla byť podľa jej názoru zaujatá, čo ju vylučuje z prejednávania a rozhodovania daného prípadu.

JUDr. Denisa Novotná Mlinárčiková uviedla, že sa cíti byť zaujatá pre pomer k žalovanému 1/ a žalobcovi, s ktorým je v dlhoročnom kolegiálnom i priateľskom vzťahu, pričom z uvedených dôvodov môže byť podľa nej jej pohľad na spor práve z uvedených dôvodov ovplyvnený a bráni jej vo veci rozhodnúť.

JUDr. Dana Popovičová uviedla, že v prejednávanej veci sú dané pochybnosti o jej zaujatosti pre pomer k žalobcovi, ktorý je jej kolegom, poznajú sa niekoľko rokov, nielen pri plnení pracovných povinností,

ale aj mimo prostredia sa stretávajú pri rôznych príležitostiach, majú priateľský vzťah, tykajú si a bavia sa aj o súkromných veciach.

JUDr. Anna Slovinská uviedla, že sa cíti byť zaujatá, keďže má priateľský pomer k žalobcovi, s ktorým je v kontakte nielen v práci, ale i rôznych spoločenských podujatiach. O predmete sporu mala vedomosť od kolegov už pred začatím sporu na súde, urobila si už predtým názor, to podľa nej vylučuje, aby vo veci objektívne rozhodla.

Mgr. Angelika Sopoligová uviedla, že Krajský súd v Košiciach je jej zamestnávateľ a so žalobcom je v dlhoročnom priateľskom a kolegiálnom vzťahu. Má vedomosť o skutočnostiach týkajúcich sa uplatneného nároku, so zreteľom na pomer k sporu a k stranám sporu má odôvodnené pochybnosti o jej nezaujatosti.

JUDr. Zuzana Stolarová sa cíti byť vo veci zaujatá pre pomer k žalobcovi, ktorý je jej bývalým kolegom, a s ktorým je v priateľskom vzťahu, a s ktorým sa aj naďalej stretáva na súde, keďže žalobca je členom hodnotiacej komisie, navštevuje rovnako ako ona jedáleň súdu, takže ide aj o osobné stretnutia, pri ktorých komunikujú nielen o pracovných veciach, ale aj o osobnom živote, zdravotnom stave a pod.

JUDr. Peter Tutko uviedol, že z prejednávania a z rozhodovania veci je vylúčený pre jeho vzťah k stranám sporu. Žalobca je jeho dlhoročný priateľom a žalovaný v 1. rade jeho zamestnávateľom. Vzhľadom na uvedený vzťah k stranám sporu je z prejednávania a rozhodovania veci vylúčený.

JUDr. Slávka Zborovjanová sa cíti byť zaujatá pre pomer k veci a stranám sporu, lebo žalobca je jej dlhoročný bývalý kolega, s ktorým je v kolegiálnom a priateľskom vzťahu a žalovaný v 1. r. je jej služobným úradom. O prejednávanej veci sa dozvedela mimo súdneho konania, čím by mohli vzniknúť pochybnosti o jej zaujatosti a nestrannosti.

JUDr. Frederika Zozuláková uviedla, že je štatutárnym zástupcom strany v spore, žalovaného 1/.

JUDr. Lucia Baňacká, PhD. uviedla, že žalobcu osobne pozná. Vzhľadom na priateľský a kolegiálny vzťah nemožno vylúčiť pochybnosti o jej zaujatosti. Subjektívne sa vo veci cíti byť zaujatá.

JUDr. František Čisovský uviedol, že žalobcu osobne pozná už dlhé roky. Majú priateľský a kolegiálny vzťah, pre ktorý nemožno vylúčiť pochybnosti o jeho zaujatosti. Aj subjektívne sa cíti byť zaujatý.

JUDr. Ondrej Hvišč, PhD. uviedol, že žalobcu osobne pozná, majú priateľský vzťah, a preto nemožno vylúčiť pochybnosti o jeho zaujatosti. Subjektívne sa cíti byť zaujatý.

JUDr. Marek Kotora uviedol, že žalobcu osobne pozná, je jeho dlhoročný kolega, s ktorým je v priateľskom vzťahu. S poukazom na to sa nemôže objektívne žalovanému 1/ javiť ako nestranný, a to najmä vzhľadom k tomu, že kolegiálne a priateľské vzťahy sú už vo svojej podstate vzťahmi vzájomného pravidelného kontaktu a interakcie. Rovnako subjektívne sa tiež cíti vo veci zaujatý.

JUDr. Slávka Maruščáková uviedla, že žalobcu osobne pozná, je jej dlhoročným kolegom, s ktorým je v priateľskom vzťahu. V zmysle uvedeného sa nemôže žalovanému 1/ javiť ako objektívne nestranná. Aj sama sa cíti byť vo veci zaujatá pre priateľský vzťah so žalobcom, ktorá skutočnosť môže byť prekážkou objektívneho a nestranného rozhodovania.

JUDr. Rastislav Pella uviedol, že žalobcu dlhodobo pozná ako kolegu a má k nemu priateľský vzťah, okrem bežných priateľských rozhovorov (občasného zvezenia svojím autom domov) s ním konzultoval aj predmet tohto sporu. Cíti svoju zaujatosť, a to jednak s ohľadom na osobu žalobcu ale aj na predmet konania, ktorý mu bol zo strany žalobcu jednostranne prezentovaný.

JUDr. Igor Ragan uviedol, že žalobcu osobne pozná, je jeho dlhoročný kolega, s ktorým je v priateľskom vzťahu. Bežne sa stretávajú aj mimo pracoviska, a to na spoločenských podujatiach, obedoch. Podľa neho sa vzhľadom na uvedené nemôže javiť ako objektívne nezaujatý a rovnako aj subjektívne sa cíti byť zaujatý.

JUDr. Natália Štrkolcová uviedla, že žalobcu osobne pozná, je to jej dlhoročný kolega, s ktorým je v priateľskom vzťahu. Má za to, že s poukazom na uvedené sa nemôže objektívne žalovanému javiť ako nestranná, a to najmä vzhľadom k tomu, že kolegiálne a priateľské vzťahy sú už vo svojej podstate vzťahmi vzájomného pravidelného kontaktu a interakcie a aj objektívne sa vo veci cíti byť zaujatá.

JUDr. Július Tóth uviedol, že žalobcu osobne pozná, majú priateľský vzťah, a preto sa žalovanému objektívne nemôže javiť ako nezaujatý. Zároveň sa aj subjektívne cíti byť zaujatý.

JUDr. Martin Baločko uviedol, že navrhovateľ je bývalý kolega, cíti sa byť zaujatý, sú v kamarátskom vzťahu.

JUDr. Miroslav Baňacký, PhD. uviedol, že navrhovateľa pozná, sú v kamarátskom vzťahu, stretávajú sa na spoločenských akciách, bežne sa stretávajú na káve, teda cíti sa byť zaujatý a nemôže objektívne

rozhodovať.

JUDr. Marek Dudík uviedol, že vo veci sa cíti byť zaujatý, pretože navrhovateľ je bývalý kolega z jedného úseku, s ktorým dlhé roky pôsobil v senáte, pričom boli v priateľskom vzťahu a doposiaľ sa stretávajú.

JUDr. Martin Kurečko uviedol, že s navrhovateľom je v priateľskom vzťahu a vo veci sa cíti byť zaujatý.

JUDr. Margaréta Jurková Žoldáková uviedla, že sa cíti byť vo veci zaujatá. Žalobcu osobne pozná a má k nemu kamarátsky vzťah.

JUDr. Martin Michalanský uviedol, že navrhovateľa pozná, je to jeho bývalý dlhoročný kolega a priateľ, cíti sa byť zaujatý.

JUDr. Daniela Mitterpáková uviedla, že navrhovateľa pozná, je to jej bývalý dlhoročný kolega a priateľ, cíti sa byť zaujatá.

JUDr. Miroslav Osif uviedol, že sa cíti byť zaujatý. Žalobca je jeho dlhoročný kolega, majú blízky kolegiálny vzťah, a preto navrhuje vylúčiť svoju osobu z vykonávania úkonov civilného konania.

JUDr. František Ševčovič uviedol, že sa vo veci cíti byť zaujatý vzhľadom na priateľský a kolegiálny vzťah k žalobcovi.

5. Ďalší sudcovia Krajského súdu v Košiciach sa vyjadrili nasledovne:

JUDr. Boris Brondoš uviedol, že vo veci sa cíti byť zaujatý pre pomer k stranám. Žalovaný v 1. rade je jeho zamestnávateľom a žalobca jeho bývalým kolegom.

JUDr. Danica Hovančáková uviedla, že vo veci sa cíti byť zaujatá pre pomer k stranám sporu. Žalobca je jej bývalým kolegom, s ktorým v minulosti pôsobila v odvolacom senáte v pozícii vyššieho súdneho úradníka, a s ktorým sa stretáva v budove súdu a komunikujú spolu o pracovných veciach. Žalovaný 1/ je jej bývalý zamestnávateľ a v súčasnosti je u neho dočasne pridelená na výkon funkcie sudcu v odvolacom senáte.

JUDr. Alena Miková uviedla, že pre pomer k stranám sporu (bývalý kolega/zamestnávateľ) sa domnieva, že existujú dôvody zakladajúce objektívne pochybnosti o jej nezaujatosti v zmysle teórie zdania, subjektívne sa necíti byť zaujatá.

JUDr. Monika Šablňová uviedla, že žalobcu osobne nepozná, keďže v minulosti bola sudkyňou na OS Poprad a od r. 2022 na OS KE - okolie a od 1. júna 2023 na MS Košice. So žalobcom nebola v žiadnom kontakte.

JUDr. Ing. Milan Hušťák uviedol, že sa vo veci cíti byť zaujatý.

JUDr. Ján Slovinský uviedol, že sa vo veci cíti byť zaujatý. Žalobcu pozná dlhé roky.

JUDr. Stanislav Sojka, PhD. uviedol, že vo veci sa cíti byť zaujatý, z dôvodu kolegiálneho vzťahu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „nadriadený súd“, alebo „najvyšší súd“) sa oboznámil s vyjadreniami sudcov Krajského súdu v Košiciach (odsek 4. a 5. tohto uznesenia a č. l. 270 - 280 súdneho spisu).

7. Podľa § 49 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“), sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

8. Podľa § 52 ods. 1 a 2 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti. V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú.

9. Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. z 1. septembra 1992 v znení neskorších predpisov (ďalej len „Ústava SR“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Košiciach (§ 54 ods. 2 CSP v spojení s čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z.) preskúmal vec a posúdil opodstatnenosť námietky zaujatosti z hľadiska existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu v zmysle ustanovenia § 49 ods. 1 CSP. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: a) k sporu, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia o spore, alebo b) k stranám sporu, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom pomere (tak pozitívnom alebo negatívnom) k nim, alebo c) k zástupcom strán sporu [viď vyššie b)].

11. Explicitne je definované tzv. zákonné vylúčenie sudcu, a to vtedy, ak sudca rozhodoval spor na súde inej inštalácie (§ 49 ods. 2 CSP). V prejednávanom spore o takýto prípad nejde.

12. Nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho naplňovania (poskytovania) spravodlivosti. Nezávislosť a nestrannosť úzko spolu súvisia, často sa prekrývajú a nie je vždy ľahké ich od seba odlíšiť. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a stranickosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu.

13. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezáujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým stranám konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

14. Súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavnoprávna úprava práva na spravodlivý proces zakotvená v čl. 46 Ústavy SR zároveň na druhej strane zaručuje aj právo na to, aby právna vec strany sporu nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR). Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu ako tzv. zákonný sudca, ktorý by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania.

15. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pri posudzovaní nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru (napr. rozhodnutie vo veci Piersack c. Belgicko). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Vychádza z prezumpcie nestrannosti, pokiaľ nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva dôkaz o skutočnej zaujatosti (napr. rozhodnutie vo veci Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa

subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych príznakov. Uplatňuje sa tzv. teória zdania nezaujatosti, podľa ktorej platí, že „spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná“. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (napr. rozhodnutie vo veci Delcourt proti Belgicku). Rozhodujúcim prvkom pri posudzovaní námietky zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava strany je objektívne oprávnená a relevantná. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych, dostatočne závažných skutočnostiach.

16. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (viď tiež Fey c. Rakúsko). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatost' dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

17. Z uvedenej judikatúry EŠLP a Ústavného súdu SR možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k sporu disponuje.

18. Pokiaľ ide o poukazovanie niektorých sudcov na skutočnosť, že poznajú osobu žalobcu (a to najmä ako bývalého kolegu, či člena hodnotiacej komisie), túto okolnosť nemožno hodnotiť ako faktor majúci negatívny vplyv na nezaujatosť sudcu (a to ani z hľadiska objektívneho zdania nestrannosti). V judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky je konštantne zdôrazňované, že vzájomné vzťahy medzi sudcami sú založené na profesionalite a kolegiálnosti a bez ďalšieho nemôžu byť pracovné vzťahy medzi sudcami dôvodom na spochybnenie nestrannosti sudcov a na ich vylúčenie z prerokovania veci.

19. K subjektívnym aspektom nestrannosti namietaných sudcov je potrebné konštatovať, že sudcovia uvedení v prvom výroku uznesenia sa cítia byť zaujatí, dôvodom je ich vzťah k žalobcovi a k žalovanému 1/. Keďže bolo preukázané, že medzi žalobcom a niektorými sudcami odvolacieho súdu reálne existujú priateľské i pracovné vzťahy, dospel najvyšší súd k záveru, že v prvom výroku (aj v ods. 4. odôvodnenia uznesenia) vymenovaných sudcov z prejednávania a rozhodovania tejto veci na Krajskom súde v Košiciach vylúči, keďže disponujú nie nezaujatým vzťahom k žalobcovi. Vznesenú námietku zaujatosti Najvyšší súd SR posúdil i z pohľadu tzv. objektívnej nestrannosti, ktorá sa teda posudzuje nie podľa subjektívneho postoja strany, ale podľa objektívnych symptómov. V prípade JUDr. Frederiky Zozulákovej, JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Ondreja Hvišča, PhD. je takouto objektívnou skutočnosťou aj to, že ide o predsedníčku a podpredsedov Krajského súdu v Košiciach, preto ich bolo potrebné vylúčiť z konania a rozhodovania v danej veci aj pre ich postavenie ako osôb, ktoré konajú, resp. môžu konať v mene žalovaného 1/ (§ 33, § 39 zákona č. 757/2004 Z. z.). Najvyšší súd SR pri rozhodovaní o námietke prihladol najmä na atribúty dôveryhodnosti, ktoré má justícia vzbudzovať.

20. Súd po rozhodnutí o vznesenej námietke zaujatosti dospel k záveru, že vzhľadom k tomu, že je možné na Krajskom súde v Košiciach zostaviť senát, ktorý prejedná a rozhodne predmetný spor, je v záujme rýchlosti i hospodárnosti konania, aby v danej veci rozhodol Krajský súd v Košiciach.

21. Návrhom žalovanej 2/ na prikázanie sporu inému odvolaciemu súdu, uplatneným spolu s námietkou zaujatosti proti sudcom Krajského súdu v Košiciach, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nezaoberal, pretože vo veci môže a bude rozhodovať Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom zo sudcov, ktorí z prejednávania a rozhodovania sporu neboli vylúčení.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.